

Energi- og klimaregnskap 2021

SpareBank 1 SMN

Hensikten med energi- og klimaregnskapet er å vise oversikten over organisasjonens klimagassutslipp (GHG-utslipp) som en integrert del av Sparebank 1 SMN-konsernet sin klimastrategi¹. Et energi- og klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere og iverksette konkrete tiltak for å redusere organisasjonens energiforbruk og tilhørende klimagassutslipp. Et årlig energi- og klimaregnskap muliggjør måling av klimagassutslipp, herunder nøkkeltall, over tid, og gjør organisasjonen i stand til å evaluere effekten av sine tiltak.

Rapporten omfatter SpareBank 1 SMN sitt totale klimagassutslipp i 2021.

Informasjonen som benyttes i energi- og klimaregnskapet stammer fra både eksterne og interne kilder, og er omregnet til CO₂-ekvivalenter (CO₂e) i henhold til GWP-verdiene i IPCC AR5². Energi- og klimaregnskapet er utarbeidet i henhold til «GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard» og GHG-protokollen sin scope 3-standard «The Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard». GHG-protokollen er valgt som rapporteringsstandard på bakgrunn av dens brede internasjonale anvendelse, og skal bidra til sannferdig, sammenlignbar og forståelig rapportering.

1) <https://www.sparebank1.no/nb/smn/om-oss/barekraft/barekraftsbibliotek.html>

2) https://ghgprotocol.org/sites/default/files/ghgp/Global-Warming-Potential-Values%20%28Feb%2016%202016%29_1.pdf

Energi- og klimaregnskap

Utslippskilde (tall i tCO ₂ e)	2021	2020
Energiforbruk	668,87	885,06
Scope 2	668,87	885,06
Kjøpte varer og tjenester	7 995,19	7 919,78
Kapitalvarer	579,16	682,23
Transport og distribusjon	260,26	367,34
Avfall	36,38	22,78
Forretningsreiser ³	488,24	593,39
Oppstrømsutslipp	9 359,23	9 585,52
Scope 3	9 359,23	9 585,52
Totalt klimagassutslipp	10 028,10	10 470,59

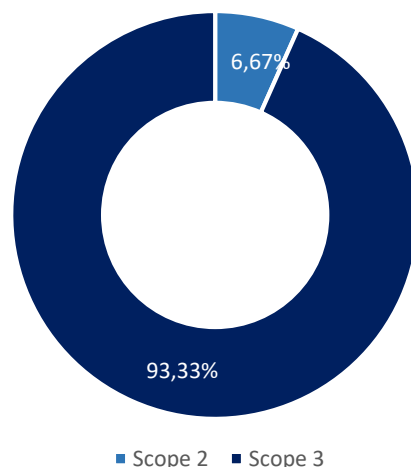
SpareBank 1 SMN hadde i 2021 et totalt klimagassutslipp på 10 028,10 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). Dette er en nedgang på 4,23 % sammenlignet med 2020.

Klimagassutslippene hadde følgende fordeling:

Scope 2: 6,67 % (668,87 tCO₂e)

Scope 3: 93,33 % (9 359,23 tCO₂e)

Selskapet hadde i løpet av 2021 sysselsatt 646 årsverk. Dette utgjør et utslipp per årsverk på 15,52 tCO₂e. Sammenlignet med 2020, hvor det var sysselsatt 660 årsverk, er dette en nedgang på 0,34 tCO₂e per årsverk.

Scope 2:

Scope 2 består i sin helhet av energiforbruk, herunder elektrisitet og fjernvarme, i SpareBank 1 SMN sine lokaler. I 2021 utgjorde utslippet knyttet til energiforbruk 668,87 tCO₂e, en nedgang på 24,43 % sammenlignet med 2020. Nedgangen skyldes blant annet energieffektivisering av hovedkontoret i Søndre gate 4-10 som Sparebank 1 SMN leier av EC Dahls Eiendom AS, og lokaler som Sparebank 1 SMN eier.

3) Kostnader knyttet til selskapets biler inngår i *forretningsreiser*.
Se «Anvendelse av GHG protokollen».

Klimagassutslippet i scope 2 er beregnet med i bakgrunn sektoriell utslippsstatistikk med to års forsinkelse⁴. Dette betyr at 2021 er beregnet med utgangspunkt i utslippsstatistikk fra 2019, og 2020 med utslippsstatistikk fra 2018. Hvis 2021 hadde blitt beregnet med utslippsstatistikk fra 2018 ville utslippet i scope 2 vært 678,88 tCO₂e, en økning på 1,5 %.

Scope 3:

Kjøpte varer og tjenester utgjør majoriteten av klimagassutslippet til Sparebank 1 SMN i 2021 (7 995,19 tCO₂e). Utslippene knytter seg blant annet til markedsføring, personalkostnader, IT-drift og utstyr, sponsoravtaler, og leie/vedlikehold av SpareBank 1 SMN sine lokaler. Sammenlignet med 2020 utgjør dette en økning på 0,95 %.

Sparebank 1 SMN har *kapitalvarer* i form av faste installasjoner i bygg, eiendom, inventar, øvrig innredning, programvare og maskiner. Utslippet knyttet til kapitalslit på disse kapitalvarene har i 2021 generert 579,16 tCO₂e. Dette utgjør en nedgang på 15,11 % sammenlignet med 2020.

Klimagassutslipp knyttet til *transport og distribusjon* består av verditransport (frakt av kontanter til minibanker), samt porto og frakt av diverse varer (260,26 tCO₂e). Sammenlignet med 2020 utgjør dette en nedgang på 29,15 % hvor nedgangen hovedsakelig skyldes en nedgang i verditransport.

Klimagassutslippene fra *avfall* inkluderer all form for avfallshåndtering (restavfall, papir, glass, plast), og utgjør 36,38 tCO₂e. Sammenlignet med 2020 utgjør dette en økning på 59,72 %.

Forretningsreiser inkluderer flyreiser og kilometergodtgjørelse til ansatte for bruk av egen bil i arbeid (488,24 tCO₂e). Dette er en nedgang på 17,72 % sammenlignet med 2020, og knytter seg blant annet til mindre reisevirksomhet grunnet koronapandemien og endringer i konsernet sin reisepolicy.

SpareBank 1 SMN har i 2021 ingen utslipp knyttet til *ansattpendling*. I 2020 hadde selskapet utslipp på totalt 1,17 tCO₂e knyttet til denne kategorien. Utslippene knyttet til ansattpendling inngår i *forretningsreiser*.

4) <https://www.ssb.no/statbank>

Klimagassutslippet i scope 3 er i likhet med scope 2 beregnet med i bakgrunn sektoriell utslippsstatistikk med to års forsinkelse. Hvis 2021 hadde blitt beregnet med utslippsstatistikk fra 2018 ville utslippet i scope 3 vært 9 060,74 tCO₂e, en reduksjon på 3,19 %.

Forklaring av anvendt metodikk

Klimakost er et verktøy for å beregne direkte og indirekte klimapåvirkning for organisasjoner, bedrifter, prosjekter m.m. Verktøyet baserer seg på å kombinere regnskapsinformasjon (og eventuell mengdedata for enkelte typer innsatsfaktorer) med en utslippsmodell som estimerer totale livsløpsutslipp assosiert med å levere de ulike innsatsfaktorene og varene/tjenestene.

Klimakost benytter en såkalt «miljøutvidet kryssløpsmodell». En miljøutvidet kryssløpsmodell er relativt grovkornet og egnet til såkalte «top-down»-analyser hvor man raskt kan få frem estimerer for hva som betyr mye og lite for fotavtrykket til en organisasjon. Dette gir mulighet for rask screening av det totale klimafotavtrykket med en konsistent metode. Det kan også gjøres analyser av en hel nasjons fotavtrykk med disse modellene, inkludert import av varer fra andre land (såkalte multiregionale modeller).

Siden modellene inneholder alle typer økonomisk aktivitet, også tjenesteproduksjon, lider de ikke av de samme systembegrensingene som andre klimaregnskapsmetoder. Denne komplettheten og enkelheten kommer på bekostning av spesifisitet, slik at når man skal evaluere ulike typer tiltak og måle utvikling over tid vil det ofte være nødvendig å supplere med mer spesifikke data og metoder.

Klimakost er benyttet til å utarbeide klimaregnskap til et større antall norske kommuner, bedrifter og organisasjoner. Flere universitet og høyskoler har også brukt verktøyet, og en tidlig analyse gjort for NTNU er publisert i en internasjonalt tidsskrift. De underliggende modellene har også blitt brukt til å beregne klimafotavtrykk for norske offentlige anskaffelser og klimafotavtrykket til norske husholdninger.

Se klimakost.no for mer detaljert informasjon om metodikken.

Anvendelse av GHG-protokollen

GHG-protokollen er utviklet av «World Resources Institute» (WRI) og «World Business Council for Sustainable Development» (WBCSD)⁵. Energi- og klimaregnskapet er utarbeidet i henhold til «GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard» og «Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard». Standardene omfatter følgende klimagasser som omregnes til CO₂-ekvivalenter: CO₂, CH₄, N₂O, SF₆, HFK og PFK. Klimagassutslippene fra SpareBank 1 SMN omfatter kun CO₂.

Standarden skiller mellom operasjonell kontroll og finansiell kontroll. Ved bruk av operasjonell kontroll-metoden inkluderes samtlige utslipp fra operasjoner som organisasjonen fysisk kontrollerer, men ikke nødvendigvis eier.

Dermed vil ikke utslipp fra kilder man eier, men ikke har kontroll over, heller inkluderes i organisasjonens totale klimagassutslipp (f.eks. i et leieforhold hvor det er leietaker som har mandat til å beslutte tiltak knyttet til et bygg som organisasjonen eier). Dette er tilfellet på hovedkontoret i Søndre Gate 4-10 hvor SpareBank 1 SMN beslutter energieffektiviseringstiltak i bygget som eies av EC Dahls Eiendom AS.

Ved bruk av finansiell kontroll-metoden inkluderes samtlige utslipp fra operasjoner hvor organisasjonen har rett på majoriteten av økonomiske fordeler eller bærer majoriteten av risikoen knyttet til operasjonen.

Energi- og klimaregnskapet til SpareBank 1 SMN er rapportert i henhold til operasjonell kontroll-metoden. Denne metoden definerer hva som skal inngå i energi- og klimaregnskapet av organisasjonens driftsmidler og hva som skal inngå i de ulike scopene.

Energi- og klimaregnskapet er inndelt i 3 nivåer (scopes) som består av både direkte og indirekte utslippskilder.

Scope 1 rapportering er obligatorisk, og inkluderer alle utslipp knyttet til driftsmidler hvor organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel fra stasjonær bruk eller transportbehov (egeneide eller leasede kjøretøy, oljekjeler m.v.). Videre inkluderes eventuelle direkte prosessutslipp fra eksempelvis kjemiske prosesser, utslipp av metangass m.v.

4) <https://ghgprotocol.org/about-us>

Utslipp knyttet til forbruk av fossilt brensel er bokført samlet med andre bilkostnader, og utslippene er ikke skilt ut i scope 1 ettersom utslippet anses å være uvesentlig. Samtlige utslipp knyttet til selskapets biler inngår i scope 3.

Scope 2 rapportering er også obligatorisk, og inkluderer alle indirekte utslipp knyttet til innkjøpt energi, herunder elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjelder for bygg organisasjonen leier og ikke nødvendigvis eier, gitt at det foreligger operasjonell kontroll. I januar 2015 ble GHG-protokollens nye retningslinjer for beregning av utslipp fra energiforbruk publisert. Det ble her åpnet for en todelt rapportering av energiforbruk.

Lokasjonsbasert metode: Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til energiforbruk innenfor definerte geografiske områder. Innenfor dette området er det ulike energiprodusenter som benytter en miks av energibærere hvor de fossile energibærerne (kull, gass, olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. Utslippsfaktorene knyttet til energi, herunder elektrisitet, som benyttes i Klimakost er basert på sektoriell utslippsstatistikk med to års forsinkelse.

Markedsbasert metode: Beregningen av utslippsfaktor baserer seg på om virksomheten velger å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer leverandøren at innkjøpt energi stammer utelukkende fra fornybare kilder med en utslippsfaktor på 0 gram CO₂e per kWh.

I praksis medfører dette at virksomheter som rapporterer sine klimagassutslipp skal synliggjøre både reelle klimagassutslipp som stammer fra produksjonen av elektrisitet, og de markedsbaserte utslippene knyttet til kjøp av opprinnelsesgarantier. Hensikten med denne endringen er på den ene siden å vise effekten av energieffektivisering og sparetiltak, og på den andre siden vise effekten av å inngå kjøp av fornybar energi gjennom opprinnelsesgarantier. Dermed belyses effekten av samtlige tiltak som en virksomhet kan gjennomføre knyttet til forbruk av elektrisitet.

Energi- og klimaregnskapet til SpareBank 1 SMN rapporterer kun på den lokasjonsbaserte metoden, og utelater den markedsbaserte metoden. Dette begrunnes ved at Klimakost, som kun er lokasjonsbasert, blant annet ble valgt som datainnsamlingsmetodikk på bakgrunn av at SpareBank 1 SMN ikke har kjøpt opprinnelsesgarantier, og at lokasjonsbasert metode er det mest relevante rapporteringsperspektivet for oppfølging og ytterligere forbedring av energieffektiviseringstiltak.

Videre er de geografiske «grensene» sentrert rundt Midt-Norge, hvilket betyr at flesteparten av SpareBank 1 SMN sine lokaler konsumerer elektrisitet fra de samme strømnettene og de samme leverandørene. Dette taler ytterligere for relevansen av lokasjonsbasert metode for rapportering av scope 2-utslipp.

Scope 3 rapportering er frivillig, og inkluderer alle indirekte utslipp fra innkjøpte varer og tjenester. Dette er utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter, men som oppstår utenfor organisasjonens kontroll. Scope 3 er delt opp i oppstrøm- og nedstrømsutslipp. Oppstrømsutslipp er indirekte utslipp relatert til innkjøp av varer eller tjenester. Nedstrømsutslipp er indirekte utslipp relaterte til salg av varer eller tjenester. Sparebank 1 SMN sine registrerte utslipp i scope 3 er utelukkende oppstrømsutslipp. Beregning av organisasjonens nedstrømsutslipp er en pågående prosess.

Etter som det vesentligste av SpareBank 1 SMN sitt klimagassutslipp er indirekte er det naturlig å inkludere scope 3-rapportering som en del av energi- og klimaregnskapet selv om det er frivillig. Dette gjør det mulig å benytte energi- og klimaregnskapet som beslutningsverktøy for virksomhetens ledelse og organisasjonens interessenter.